Harry van der Sande

Hendrikus Gerardus Petrus Marie (Harry) van der Sande is geboren op 4 januari 1921 in Teteringen. Hij was de zoon van Gerardus Hendrikus van der Sande en Anna Cornelia Adriana Petronella Maria van den Keep.

Harry werd verkenner en later voortrekker bij de katholieke Sint Laurentiusgroep. Deze groep werd op 12 april 1930 in Ginniken bij Breda opgericht. De eerste hopman was J.W. Schutte en hij werd eind 1938 opgevolgd door hopman Loose. In mei 1933 kreeg de groep de beschikking over een protestants noodkerkje uit Nijmegen als clubhuis. De groep nam in 1937 deel aan de 5e Wereld Jamboree in Vogelenzang.

Hij woonde in Breda, waar hij werkte als bouwkundige. Tegen het einde van de Duitse bezetting sloot hij zich aan bij de Ordedienst (OD) in zijn woonplaats. In september 1944 passeerden de geallieerden de Nederlandse grens in oostelijk Noord-Brabant en leek ook de bevrijding van West-Brabant aanstaande. Het kanonnenvuur verderop in België was daar langs de grens al goed te horen. Tegen deze achtergrond richtte OD-verzetsman Paul Windhausen, kunstdocent in Breda, een radiopost op in de boswachterswoning van de familie Neefs op de Vloeiweide bij Rijsbergen. Deze radiopost zou de oprukkende geallieerden vanuit het nog bezette gebied ondersteunen door inlichtingen door te seinen. Aangezien de bevrijders al binnen een paar dagen werden verwacht, werd de post slechts licht bewapend. Harry werd ingedeeld bij de bewakingsgroep van de post en de nabijgelegen droppingsplaats.

Op dat moment kwam de geallieerde opmars onverwachts tot stilstand. De aanvoerlijnen vanuit Noord-Frankrijk waren te lang geworden en de troepen waren uitgeput. Spoedig stroomde het gebied rond de Vloeiweide vol met Duitse militairen. Ze waren voor de geallieerden uitgedreven en hielden nu stand langs het stilgevallen front. De verzetsstrijders op de radiopost zaten praktisch gevangen in de boswachterswoning en met de dag werd het gevaarlijker.

Uiteindelijk werd de post ontdekt en in de vroege ochtend van 4 oktober 1944 door een groep Duitsers en enkele Nederlandse collaborateurs overvallen. Nadat het verzet enkele Duitsers neerschoot, brak een fel gevecht rond de woning los. In het vuurgevecht kwamen onder ander Paul Windhausen, moeder Neefs-Koijen en drie van haar kinderen om het leven. Harrie ondernam samen met verzetskameraad Johan Oberg een vluchtpoging, maar werd vijfhonderd meter van de woning doodgeschoten. Zijn lichaam werd na afloop van de aanval gevonden. Harry werd 23 jaar.

Hij werd op 9 oktober begraven op de katholieke begraafplaats Sint Laurentius en in 1979 herbegraven op Nationaal Ereveld Loenen.

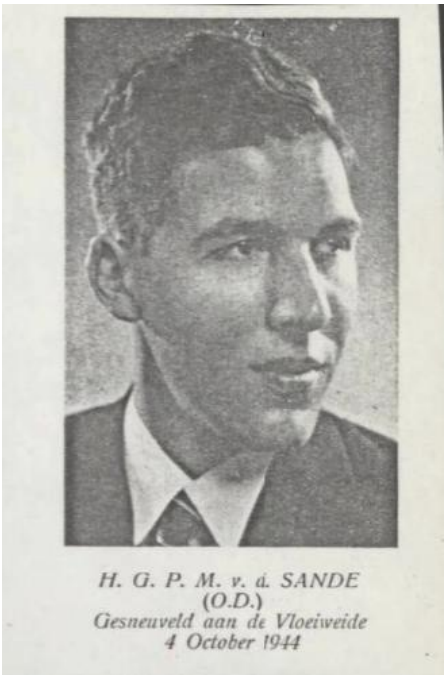
Na de oorlog was de toeloop van nieuwe leden bij zijn oude groep groot. De groep had op een gegeven moment drie verkennerstroepen en twee hordes. In oktober 1949 werd een stam opgericht en deze werd vernoemd naar de omgekomen voortrekker, de Harry van der Sande stam.

Harry wordt herdacht op het Vloeiweide monument in Breda en Rijsbergen en het Provinciaal Gedenkteken 'De Brabantse Soldaat' in Waalre .

Meer informatie

Harry van der Sande, Teteringen 1921 | In Memoriam | Brabantse Gesneuvelden 1940 - heden
Hendrikus Gerardus Petrus Marie van der Sande (Teteringen, 4 januari 1921 - Rijsbergen, 4 oktober 1944) - Oorlogsbronnen.nl
Dagblad de stem » 12 apr 1955 - Art. 114 | Delpher
Hendrikus Gerardus Petrus Marie van der Sande | Oorlogsgravenstichting
Hendrikus Gerardus Petrus Marie van der Sande | Erelijst van Gevallenen 1940-1945
Breda, 'Vloeiweide monument' - Nationaal Comité 4 en 5 mei : Nationaal Comité 4 en 5 mei
Rijsbergen, 'Vloeiweide monument' - Nationaal Comité 4 en 5 mei : Nationaal Comité 4 en 5 mei
Waalre, Provinciaal Gedenkteken 'De Brabantse Soldaat' - Nationaal Comité 4 en 5 mei : Nationaal Comité 4 en 5 mei

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.